

EUROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument s plenarne sjednice

A7-0360/2013

31.10.2013

IZVJEŠĆE

o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike (na temelju godišnjeg izvješća Vijeća o zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici Europskom parlamentu)

(14605/1/2012 – C7-0000/2013 – 2013/2105(INI))

Odbor za vanjske poslove

Izvjestiteljica: Maria Eleni Koppa

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
MIŠLJENJE MANJINE.....	14
REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU.....	15

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike (na temelju godišnjeg izvješća Vijeća o zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici Europskom parlamentu) (14605/1/2012 – C7-0000/2013 – 2013/2105(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir provedbu zajedničke sigurnosne i obrambene politike (na temelju godišnjeg izvješća Vijeća o zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici Europskom parlamentu) (14605/1/2012 – C7-0000/2013),
- uzimajući u obzir članke 2., 3., 21., 24. i 36. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
- uzimajući u obzir glavu V. UEU-a i Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 14. prosinca 2012.,
- uzimajući u obzir zaključke međuparlamentarne konferencije o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici te zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici od 6. rujna 2013.,
- uzimajući u obzir Europsku sigurnosnu strategiju pod nazivom „Sigurna Europa u boljem svijetu”, koju je Europsko vijeće donijelo 12. prosinca 2003., te izvješće o njezinoj provedbi pod nazivom „Pružanje sigurnosti u svijetu koji se mijenja”, koje je potvrdilo Europsko vijeće od 11. do 12. prosinca 2008.,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća o zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici od 1. prosinca 2011. i od 23. srpnja 2012., kao i zaključke Vijeća o udruživanju i dijeljenju vojnih kapaciteta od 23. ožujka 2012.;
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća o strategiji za pomorsku sigurnost od 26. travnja 2010.;
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća o zaštiti kritične informacijske infrastrukture od 27. svibnja 2011. i prethodne zaključke Vijeća o kibernetičkoj sigurnosti,
- uzimajući u obzir Kodeks postupanja za udruživanje i dijeljenje koje su usvojili ministri obrane EU-a 19. studenog 2012.,
- uzimajući u obzir priopćenje Komisije pod naslovom „Prema konkurentnijem i učinkovitijem sektoru obrane i sigurnosti” od 24. srpnja 2013. (COM(2013)0542),
- uzimajući u obzir Direktivu 2009/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. kojom se pojednostavljaju uvjeti prijenosa obrambenih sredstava unutar Zajednice¹,
- uzimajući u obzir Direktivu 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji na području

¹ SL L 146, 10.6.2009, str. 1.

obrane i sigurnosti te izmjeni Direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ¹,

- uzimajući u obzir svoje rezolucije od 12. rujna 2013. o pomorskoj dimenziji zajedničke sigurnosne i obrambene politike² te o vojnim strukturama EU-a: trenutno stanje stvari i izgledi za budućnost³ na svoju rezoluciju od 22. studenog 2012. o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike⁴, o klauzulama EU-a o uzajamnoj obrani i solidarnosti: političke i operativne dimenzije⁵, o ulozi zajedničke sigurnosne i obrambene politike u slučaju krize izazvane klimatskim promjenama i prirodnim nepogodama⁶, te o kibernetičkoj sigurnosti i obrani⁷, kao i one od 14. prosinca 2011. o utjecaju financijske krize na obrambeni sektor u državama članicama EU-a⁸, od 11. svibnja 2011. o razvoju zajedničke sigurnosne i obrambene politike nakon stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona⁹ i od 23. studenog 2010. o civilno-vojnoj suradnji i razvoju civilno-vojnih kapaciteta¹⁰,
- uzimajući u obzir svoje preporuke Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i potpredsjedniku Europske komisije, Vijeću i Komisiji od 13. lipnja 2013. o reviziji organizacije i djelovanja Europske službe za vanjsko djelovanje (EEAS) 2013.¹¹ i reviziji EEAS-a 2013. koji je predstavila Visoka predstavnica u lipnju 2013.¹²,
- uzimajući u obzir izvješće ESVD-a o reviziji postupaka ZSOP-a u upravljanju krizama,
- uzimajući u obzir izvješće od 15. listopada 2013. Visoke predstavnice / potpredsjednice Komisije o zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici, koje je usvojio Politički i sigurnosni odbor (PSO) 18. lipnja 2013.,
- uzimajući u obzir Povelju Ujedinjenih naroda,
- uzimajući u obzir članak 119. stavak 1. Poslovnika,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A7-0360/2013),

Europska sigurnost i obrana u svijetu koji se mijenja

1. primjećuje značajne i tekuće promjene u geopolitičkom okruženju čija su obilježja multidimenzionalne i asimetrične prijetnje, uspon novonastalih sila i strateško preusmjeravanje pozornosti SAD-a prema pacifičkom području, povećana nestabilnost južnog susjedstva EU-a, pomorski izazovi, širenje oružja za masivno uništenje, *izazovi u energetskom sektoru* te ozbiljna i dugotrajna financijska i gospodarska kriza s velikim utjecajem na BDP mnogih država članica EU-a te, samim time, na nacionalne proračune

¹ SL L 216, 20.8.2009, str. 76.

² Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0380.

³ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0381.

⁴ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0455.

⁵ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0456.

⁶ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0458.

⁷ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0457.

⁸ SL C 168 E, 14.6.2013., str. 9.

⁹ SL C 377 E, 7.12.2012., str. 51.

¹⁰ SL C 99 E, 3.4.2012., str. 7.

¹¹ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0278.

¹² http://eeas.europa.eu/library/publications/2013/3/2013_eeas_review_en.pdf

za obranu s obiju strana Atlantika;

2. vjeruje da ponovno ocjenjivanje i jačanje uloge Europe u svijetu predstavlja jedan od glavnih izazova 21. stoljeća te da je došlo vrijeme za države članice Europske unije da odluče treba li EU biti važan strateški autonomni svjetski akter i pružatelj sigurnosti; smatra da je potrebna promjena načina razmišljanja za učvršćivanje europskog pristupa sigurnosti i obrani;
3. stoga pozdravlja odluku Europskog vijeća o održavanju rasprave o sigurnosti i obrani na sastanku na vrhu u prosincu 2013.; smatra da ovo pruža pravodobnu mogućnost da se na najvišoj političkoj razini naglasi te prenese europskoj javnosti da su sigurnosna i obrambena pitanja bitna; duboko vjeruje da EU treba biti sposobna osigurati sigurnost svojim građanima, preuzeti svoj dio odgovornosti za svjetski mir i igrati učinkovitu ulogu u sprečavanju i upravljanju regionalnim krizama u svom susjedstvu, pridonoseći njihovu rješavanju i štiteći sebe od negativnih učinaka tih kriza;
4. pozdravlja također izvješće Visoke predstavnice/potpredsjednice Komisije o ZSOP-u, u kojem se otkriva određeni broj prepreka s kojima je ta politika suočena; izražava međutim žaljenje zbog toga što se u izvješću ne predlažu mjere s ciljem uklanjanja nedostataka ZSOP-a;
5. iščekuje bitne odluke koje će se donijeti na sastanku na vrhu u prosincu te ovim izvješćem daje vlastite preporuke, koje su utemeljene na odgovarajućim stajalištima koje je Europski parlament zauzeo u nedavnoj prošlosti i pri kojima se obraća pozornost na tekuću raspravu o trima glavnim pitanjima (klasterima) koja su utvrđena na sastanku Europskog vijeća u prosincu 2012.;

Oslobađanje potencijala ugovora

6. primjećuje da Lisabonski ugovor uvodi nekoliko novih instrumenata u područje zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP) koji još nisu u praktičnoj primjeni;
7. u tom pogledu naglašava mogućnost uspostave stalno strukturirane suradnje (PESCO) među državama članicama (članak 46. stavak 46.6. UEU-a), povjeravanja misija i operacija ZSOP-a, posebno toj skupini država članica (članak 42. stavak 42.5. i članak 44. stavak 44.1. UEU-a), te uspostave početnog fonda za pripremne radnje za misije koje se ne financiraju iz proračuna Unije (članak 41. stavak 41.3. UEU-a); u ovom kontekstu naglašava važnost utjecanja na one politike EU-a koje imaju utjecaj na sigurnost i obranu, poput politike industrijskog istraživanja i inovacije, tržišne, trgovinske i svemirske politike, radi podupiranja onih država članica koje sudjeluju u daljnjem jačanju ZSOP-a;
8. naglašava važnost ovih zajednički usuglašenih odredbi za jačanje ZSOP-a i poziva Europsko vijeće da provede ozbiljnu raspravu o njihovoj provedbi na usklađen način; poziva predsjednika Europskog vijeća, predsjednika Komisije te Visokog predstavnika/potpredsjednika (HR/VP) da odigraju aktivnu ulogu u ovom postupku;

Prvi klaster: povećanje učinkovitosti, preglednosti i utjecaja ZSOP-a

9. naglašava, u skladu s Ugovorima, da je cilj EU-a promicanje mira, njezinih vrijednosti te dobrobiti njezinih naroda (članak 3. UEU-a) te da njezino djelovanje na međunarodnoj

sceni nastoji učvrstiti i poduprti demokraciju, vladavinu prava i ljudskih prava te spriječiti sukobe i ojačati međunarodnu sigurnost, u skladu sa svrhama i načelima Povelje Ujedinjenih naroda, s načelima Helsinškoga završnog akta i ciljevima Pariške povelje, uključujući one koji se odnose na vanjske granice (članak 21. UEU-a); uvjeren je da ZSOP služi ovim ciljevima i naglašava potrebu za njegovom nadogradnjom;

10. naglašava da je glavna prednost Europske unije dostupnost različitih politika i instrumenata, udruženih kroz takozvani „sveobuhvatni pristup”, te da je moguće ostvariti bolje rezultate na svim razinama boljom integracijom ZSOP-a u ovaj pristup; u ovom pogledu pozdravlja reviziju organizacije i funkcioniranja EEAS-a koji je HR/VP objavila u srpnju 2013., koja navodi probleme koordinacije i one povezane s brzinom i učinkovitošću donošenja odluka na području ZSOP-a; pozdravlja određene odluke koje će se donijeti na sastanku na vrhu u prosincu i očekuje analizu daljnjeg uključivanja ZSOP-a u nadolazeće zajedničko priopćenje HR-a/VP-a i Komisije o provedbi sveobuhvatnog pristupa;
11. ponavlja svoje uvjerenje da, premda elementi Europske sigurnosne strategije iz 2003., kako je nadopunjena 2008., ostaju na snazi, EU treba revidirati i nadopuniti ovu strategiju uzimajući u obzir nedavna kretanja i novi niz sigurnosnih izazova i rizika te ponovno određujući svoje strateške interese, ciljeve i prioritete, s većim naglaskom na zaštitu svojih građana, obranu kritičnih infrastruktura i svoje susjedstvo, te usklađujući različite regionalne i tematske podstrategije; vjeruje da će takva provedba osigurati jasan strateški okvir za vanjsko djelovanje EU-a, ojačati usklađenost te istodobno njezinim građanima bolje prenijeti izazove i rizike s kojima će se susretati u budućnosti; stoga zahtijeva da Europsko vijeće pokrene raspravu o odgovarajućem strateškom okviru za Uniju, ovlasti potpredsjednicu Komisije / visoku predstavnicu za podnošenje prijedloga u tom pogledu prije kraja 2014. te osigura održivo daljnje postupanje kako je prvenstveno definirano u kontekstu europske sigurnosne strategije;
12. poziva da iz te revizije strateškog okvira Europske unije proizađe osnova Bijele knjige o sigurnosnoj i obrambenoj politici EU-a i predlaže da bi Europsko vijeće moglo pokrenuti taj postupak; nadalje, potiče države članice EU-a da ozbiljnije razmotre europsku dimenziju u svojim nacionalnim sigurnosnim strategijama, Bijelim knjigama i odlučivanju na području obrane; poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu da izradi zajednički predložak za oblikovanje usporednih nacionalnih revizija;
13. ukazuje na potrebu da osigura da je EU u položaju da putem operacija upravljanja krizom pridonese sprečavanju, stabilizaciji i rješavanju sukoba;
14. vjeruje da uvođenje klauzule o zajedničkoj obrani i solidarnosti putem Ugovora (članak 42. stavak 7. UEU-a i članak 222. UFEU-a) jača osjećaj zajedničke sudbine među europskim građanima; podsjeća države članice da će samo u duhu obvezivanja, međusobnog razumijevanja i iskrene solidarnosti Unija biti u stanju ispuniti svoju globalnu ulogu, čime će ojačati sigurnost Europe i njezinih građana; pohvaljuje stoga Komisiju i Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) za zajednički prijedlog o dogovorima za provedbu klauzule o solidarnosti u Uniji i poziva predsjednike država i vlada da ponovno potvrde svoju predanost uzajamnoj solidarnosti i pruže jasno operativno tumačenje dviju klauzula;
15. sa zabrinutošću primjećuje da je broj i pravodobnost misija i operacija ZSOP-a te razvoj

civilnih i posebno vojnih sredstava i kapaciteta za ZSOP manji od potrebnog uzme li se u obzir sve nesigurnije i nestabilnije susjedstvo EU-a; posebice osuđuje ograničenost ukupnog opsega misija ZSOP-a koje se odnose na krize u Libiji i Maliju te žali zbog nedostatka fleksibilnosti u postupcima odlučivanja Unije čime se objašnjava kašnjenje učinkovitih odgovora u kriznim situacijama, kao što pokazuju ta dva primjera; poziva na nadzor situacije te na održanje operativnog angažmana u Istočnoj Europi i na Južnom Kavkazu, koji je polučio pozitivne rezultate; zahtijeva veću ambiciju i ozbiljnije napore za poboljšanje plana izvedbe budućih misija i operacija ZSOP-a na temelju „postupka naučenih lekcija” i razvoj odgovarajućih izlaznih strategija; poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu da vodi ovaj proces i pozdravlja u tom smislu njezino izvješće od 15. listopada 2013. kao važan korak u rastu učinkovitosti i proaktivnosti ZSOP-a;

16. naglašava potrebu za povećanjem preglednosti europskog upravljanja krizom i ulaganja svih napora u okviru ZSOP-a, koristeći se, prema potrebi, odredbom iz članka 44. UEU-a kojom se odlukom Vijeća provedba zadaća dodjeljuje skupini država članica koje su voljne i imaju odgovarajuće sposobnosti za provedbu takve zadaće;
17. izražava zabrinutost, na temelju iskustva iz nedavne prošlosti, da sveobuhvatni pristup upravljanju krizom još nije dostigao svoj puni potencijal; smatra da misije i operacije imaju više smisla kada su ugrađene u regionalnu strategiju, kao što dokazuje pozitivni primjer roga Afrike; vodi računa o „Preporukama za postupke upravljanja krizom za operacije upravljanja krizom ZSOP-a” koje su države članice odobrile 18. lipnja 2013.;
18. zahtijeva da se funkcionalni problemi civilnih misija ZSOP-a, posebno oni u vezi s brzinom raspoređivanja i osiguravanja potrebnog osoblja, rješavaju revizijom pravnog i financijskoga okvira, koji često komplicira postupak donošenja odluka i vodi do kašnjenja; poziva na povećanje broja kvalificiranih i politički neovisnih strateških planera, koji je premali u usporedbi s brojem misija; nadalje poziva države članice da stvore rezervni civilni korpus koji bi se po potrebi mogao brzo razmjestiti te u tom smislu pozdravlja nedavnu uspostavu stalnog skladišta ZSOP-a;
19. podsjeća na svoju rezoluciju iz 2001. kojom se pozivalo na stvaranje Europskog civilnog mirovnog korpusa; pozdravlja nedavne napore da se uspostavi Europsko volontersko tijelo za humanitarnu pomoć unutar Komisije te skup stručnjaka za posredništvo, dijalog i pomirbu u okviru Službe za vanjsko djelovanje; također pozdravlja postojanje i nastavak djelovanja Partnerstva za izgradnju mira između Službe za vanjsko djelovanje i relevantnih dionika civilnog društva;
20. naglašava važnu ulogu posredništva i dijaloga u sprečavanju i mirnom rješavanju sukoba; pohvaljuje napredak koji je ESVD ostvario u jačanju svojih posredničkih sposobnosti i ponovno naglašava svoju potporu daljnjem unapređenju sposobnosti Europe na ovom području; vjeruje da je uspješno sudjelovanje Europskog parlamenta u postupcima posredovanja predočilo važnu ulogu koju parlamentarci mogu imati u podupiranju postupaka posredovanja i dijaloga te namjerava dodatno pojačati svoje napore na tom području;
21. predlaže uključivanje savjetnika za ljudska prava i rodna pitanja u sve misije ZSOP-a te potiče na razmjenu najboljih praksi između misija ZSOP-a radi cjelovitog uzimanja u obzir pitanja ljudskih prava te za potpunu zaštitu i uključivanje žena u rješavanje sukoba i

situacija nakon sukoba; poziva Vijeće i ESVD da poduzmu daljnje korake kako bi uključili spolne aspekte u planiranje osoblja za misije ZSOP-a;

22. naglašava činjenicu da uspješne vojne operacije zahtijevaju jasno uspostavljenu funkciju zapovijedanja i nadzora; stoga ponavlja svoj poziv na uspostavu stalnoga vojnog operativnog zapovjedništva; sa žaljenjem primjećuje nedostatak napretka u vezi s ovim pitanjem i jak otpor nekih država članica; nadalje naglašava da učinkovit ZSOP zahtijeva odgovarajuću potporu sustava ranog uzbunjivanja i obavještajnog sustava; stoga smatra da to zapovjedništvo treba sadržavati ćelije za prikupljanje obavještajnih podataka za rano uzbunjivanje/situacijsku svijest;
23. ponavlja svoju potporu za privremena rješenja te skreće pozornost na svoj prijedlog za poboljšanje statusa trenutno aktivnog operativnoga centra za rog Afrike te za pružanje pomoći vojnom planiranju i koordinaciji između dionika na terenu; zahtijeva da potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica razvije takvu mogućnost, unutar ograničenja svoje trenutačne veličine i infrastrukture, radi poboljšanja uporabe postojećih sredstava, te ispita izvedivost proširenja zemljopisnog područja djelovanja na druge bitne regije; smatra da ovo tijelo treba imati pravnu sposobnost i da mu se treba dodijeliti uloga usklađivanja javne nabave između Bruxellesa i pojedinačnih zapovjedništva misija koristeći se ekonomijom razmjera za povećanje ušteta;
24. primjećuje da borbene grupe EU-a još nikad nisu razmještane te smatra da će njihovo postojanje biti sve teže opravdati; svejedno naglašava da one predstavljaju važno sredstvo za pravodobno formiranje snaga, osposobljavanje i brz odgovor; pozdravlja odluku o rješavanju ovog pitanja tijekom sastanka na vrhu u prosincu; uvjeren je da bi EU trebao raspolagati iznimno spremnim borbenim snagama, s pješadijskom, zračnom, mornaričkom i kibernetičkom sastavnicom i sastavnicom specijalnih snaga te visokom razinom ambicije; naglašava činjenicu da bi borbene grupe EU-a trebale biti razmjestive za sve vrste kriza, uključujući humanitarne krize uzrokovane klimom; daje prednost fleksibilnijem i usmjerenijem pristupu za poboljšanje odgovora i prilagodljivosti različitim kriznim situacijama te za poboljšanje modularnosti radi zatvaranja praznina tijekom početnih faza pokretanja operacija ZSOP-a, a da se pritom ne ugrožava operativna sposobnost borbene grupe u cjelini;
25. naglašava činjenicu da bi se trebali učiniti veći naponi u integraciji inicijativa kao što su Eurocorps i European Air Group;
26. potvrđuje da postojeći financijski sustav u kojem svaka strana pokriva svoje troškove predstavlja ozbiljan problem za ZSOP, što dovodi do kašnjenja ili potpunog zastoja u donošenju odluka, posebno u vezi s brzim razmještanjem borbenih grupa; preporučuje da se države članice dogovore o mehanizmu financiranja EU-a koji se temelji na podjeli tereta za uporabu borbenih grupa pod zastavom EU-a kako bi im osigurale realističnu budućnost; također zahtijeva da ESVD, radi osiguravanja dosljednosti i učinkovitosti, stekne nadzor nad financijskim instrumentima povezanim s mjerama upravljanja krizom koje planira i provodi; očekuje da potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica i zainteresirane države članice podnesu konkretne prijedloge u tom pogledu;
27. nadalje, izražava svoju zabrinutost da gospodarska i dužnička kriza mogu utjecati na spremnost država članica EU-a da pridonesu misijama i operacijama ZSOP-a, posebno onima koje imaju vojno i obrambeno značenje; poziva stoga na proširenje opsega

mehanizma ATHENA i upotrebu početnog fonda (članak 41. stavak 3. UEU-a) za osiguranje brzog financiranja hitnih zadaća; ističe međutim da čak i ako se ZSOP treba ponovno osnažiti, to je potrebno napraviti u skladu s proračunskim ograničenjima;

28. poziva države članice da iskoriste mogućnosti koje im nudi PESCO i počnu primjenjivati ovu odredbu Ugovora radi rješavanja prevladavajućeg „zamora ZSOP-om” i prodube vojnu suradnju i integraciju; poziva Europsko vijeće da izda jasne smjernice za njezinu primjenu i poziva na konstruktivno djelovanje države članice koje nisu zainteresirane; naglašava da bi trebalo ostaviti otvorenu mogućnost za priključivanje u kasnijoj fazi kako bi se osigurala fleksibilnost te izbjegla „Europa dviju brzina”;
29. naglašava da je od ključnog interesa za EU osigurati sigurno i otvoreno morsko okruženje u kojem se dopušta slobodni prolaz trgovine i mirna, zakonita i održiva upotreba bogatstva oceana; ističe potrebu razvoja vanjske politike EU-a o morima čiji je cilj zaštita i održavanje ključne infrastrukture, otvorenih morskih putova i prirodnih resursa te u kojoj se naglasak stavlja na mirno rješavanje sukoba u kontekstu međunarodnog prava i u skladu s odredbama Konvencije UN-a o pravu mora; iščekuje donošenje pomorske sigurnosne strategije EU-a u skladu s zaključcima Vijeća iz travnja 2010. te poziva na izradu posebnog provedbenog plana; naglašava kako je integracija pomorskog nadzora diljem sektora i granica već postala međusektorski instrument integrirane pomorske politike EU-a (IPM); naglašava važnost brze primjene projekta Zajedničkog okruženja za razmjenu podataka i izgradnje „mosta” između IPM-a i ZSOP-a za poboljšanje razmjene informacija među njima;
30. naglašava potrebu sprečavanja militarizacije regija poput Arktika te ističe potrebu korištenja mirnih sredstava za rješavanje sukoba, uključujući trgovinske instrumente;
31. zahtijeva da Europsko vijeće ponovno potvrdi važnost svemira, koji je podloga strateške autonomije EU-a i njezinih država članica te potencijala za ostvarivanje autonomnog pristupa svemiru razvojem lansera i satelita; ponavlja važnost prikupljanja preciznih obavještajnih podataka za civilne i vojne misije i operacije ZSOP-a; posebno naglašava ulogu sredstava u vezi sa svemirom na području sprečavanja sukoba i upravljanja krizom prije, tijekom i nakon krize; poziva Komisiju da razvije posebnu politiku za pružanje potpore razvoju višestruko upotrebljivih svemirskih sredstava;
32. ponavlja rastuću važnost rješavanja prijetnji kibernetičkoj sigurnosti; poziva Europsko vijeće da razvije smjernice za provedbu kibernetičke sigurnosne strategije EU-a i poduzme konkretne mjere u vezi sa zaštitom kibernetičke infrastrukture i ulaganjem u jačanje suradnje na razini EU-a o postupcima upravljanja krizom, kibernetičkim vježbama, osposobljavanju i obrazovanju; poziva Komisiju i potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu da zajamči pokretanje politike kibernetičke sigurnosti među sektorima kako bi se osigurala prikladne mjere povezivanja između politika EU-a za unutarnju i vanjsku sigurnost te poziva sve države članice da izrade ili dovrše svoje strategije kibernetičke sigurnosti i da nastoje postići veći stupanj sinkronizacije na razini Unije;
33. zahtijeva da Europsko vijeće ponovno potvrdi važnost europske opskrbe energijom te raznolikog i održivog pristupa energetske izvora; primjećuje da neke države članice nemaju sposobnost povećanja raznolikosti svojih zaliha energije te stoga postaju sve ranjivije; u tom pogledu snažno podržava napore država članica za suradnju u kriznim

situacijama; ističe da bi zaštita ključne infrastrukture u Europi trebala aktivirati klauzulu o uzajamnoj obrani i/ili solidarnosti; primjećuje također da je operacija ATALANTA već u službi energetske sigurnosti boreći se s gusarima koji su oteli niz naftnih tankera od 2008.; stoga vjeruje da ovi aspekti trebaju biti dio neophodnog strateškog pristupa; u ovom kontekstu naglašava da je opskrba energijom ključni čimbenik za uspješne misije i operacije ZSOP-a;

34. naglašava važnost energetske učinkovitosti u području obrane, posebice ističući potrebu za procjenom utjecaja potrošnje energije na proračune za obranu i vojnu učinkovitost te razvojem sveobuhvatne strategije za energetske učinkovitost oružanih snaga;
35. naglašava važnost daljnjeg razvoja partnerstva za EU i produbljivanja njezina dijaloga o sigurnosti s UN-om, regionalnim organizacijama i odgovarajućim akterima, uključujući zemlje Istočnog partnerstva i Južnog susjedstva;
36. naglašava da bi se EU trebala više uključiti u djelovanje UN-a, Afričke unije, OSCE-a i ASEAN-a radi razmjene analiza i suradnje pri rješavanju izazova u vezi s politikom zaštite okoliša i klimatskim promjenama, uključujući sigurnosne implikacije; naglašava potrebu preventivnog djelovanja i potiče EU da razvija i unapređuje sposobnosti ranog upozoravanja;
37. poziva na jaču suradnju između struktura EU-a i NATO-a kroz komplementarni pristup te bližu koordinaciju kako bi se izbjeglo udvostručivanje između dvaju partnera i učinkovito rješavale nove prijetnje; uvjeren je da jačanje ZSOP-a ne šteti kolektivnoj sigurnosti i transatlantskim vezama, nego ih naprotiv i osnažuje; potvrđuje da razvoj obrambenih kapaciteta unutar konteksta EU-a također pogoduje NATO-u; primjećuje konstruktivnu suradnju koja se tiče inicijative EU-a za udruživanje i dijeljenje te inicijative NATO-a za pametnu obranu; pozdravlja namjeru Republike Cipar da se pridruži NATO-ovom programu Partnerstvo za mir, koji može donijeti promjene, te potiče Tursku da usvoji jednako konstruktivan pristup; potiče razvoj sveobuhvatnog okvira za suradnju EU-a i NATO-a te produbljivanje političkog dijaloga uz puno poštovanje postupka donošenja odluka svake strane;
38. zauzima stajalište da EU treba biti sposobna za autonomno djelovanje, posebno u svojem susjedstvu, ali uvijek u skladu s odredbama Povelje UN-a i uz osiguranje punog poštovanja međunarodnog humanitarnog prava;

Drugi klaster: poboljšanje razvoja obrambenih kapaciteta

39. ponavlja zabrinutost da će daljnji rezovi u nacionalnim proračunima za obranu onemogućiti održavanje ključnih obrambenih sposobnosti i dovesti do nepovratnog gubitka znanja i tehnologija; primjećuje da su nedostaci u kapacitetima država članica postali očiti tijekom operacija u Libiji i Maliju te da je gospodarska kriza pogoršala postojeće strukturne probleme; ponavlja međutim svoje stajalište da je problem manje proračunske prirode, a više političke;
40. primjećuje prijedloge koje je potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica podnijela u svojem izvješću o ZSOP-u iz listopada 2013., a osobito one za poticanje suradnje u području obrambenih kapaciteta, uključujući i porezne poticaje; naglašava mogućnost za države članice da uživaju u punim pogodnostima bliske suradnje za stvaranje vojne

djelotvornosti te da odluče optimizirati i potrošiti oskudna sredstva na bolji i pametniji način, i to stvaranjem sinergija te koordiniranim smanjenjem nepotrebnog udvostručivanja, viška radne snage i zastarjelih sposobnosti;

41. pozdravlja tekuću reviziju plana razvoja kapaciteta kao temelja za dugoročni zajednički koncept transformacija za izgradnju kapaciteta; smatra da je potrebno redovno raspravljati o ovom konceptu transformacije i da se njegova provedba treba usmjeriti te po potrebi revidirati;
42. upozorava na misiju Europske obrambene agencije (EDA), kako je predviđeno u članku 42. stavku 3. i članku 45. UEU-a, prema kojima su Agenciji povjerene važne zadaće u smislu provedbe stalno strukturirane suradnje, stvaranja europske politike kapaciteta i naoružanja, razvoj vojnih kapaciteta država članica te jačanje industrijske i tehnološke baze obrambenog sektora, ali bez financijskih posljedica za proračun EU-a;
43. smatra da je udruživanje i dijeljenje vojnih kapaciteta važan odgovor na nedostatke europskih kapaciteta, premda nije lijek za sve; pozdravlja ulogu EDA-e u omogućavanju i dosad ostvareni napredak; vjeruje da se udruživanje i dijeljenje ne bi trebalo razmatrati samo u pogledu zajedničkih sredstava, nego i u smislu integracije, te da bi trebalo obuhvaćati zajedničko održavanje i korištenje kapacitetima;
44. poziva na davanje snažnije uloge Europskoj obrambenoj agenciji (EDA) u koordinaciji kapaciteta, radi okončavanja udvostručivanja te postojanja paralelnih programa u državama članicama, koji dodatno opterećuju porezne obveznike;
45. poziva države članice EU-a da poboljšaju dijeljenje informacija o planiranju obrane i, u skladu s pravilima postupanja za udruživanje i dijeljenje, uključite rješenja za udruživanje i dijeljenje u cikluse nacionalnog planiranja obrane i postupke donošenja odluka;
46. naglašava da su uzajamno povjerenje, transparentnost i pouzdanost ključni čimbenici za uspjeh svih zajedničkih pothvata na području sigurnosti i obrane; uvjeren je da razvoj obrambenih kapaciteta mora biti ugrađen u strateški pristup u kojem se određuje odgovarajuća mješavina kapaciteta i ciljevi za koje bi ih se trebalo iskoristiti;
47. u svjetlu gore navedenoga, očekuje da će sljedeći sastanak na vrhu o obrani:
 - (a) osigurati političke i strateške smjernice, ponovno potvrđujući predanost država članica razvijanju kapaciteta i razini ambicije navedenima u Deklaraciji o jačanju kapaciteta iz 2008.;
 - (b) postaviti temelje za istinsko kolektivno planiranje, koje se kreće od strateškog planiranja do javne nabave i tehnološkog razvoja, dok se istodobno obraća pozornost na pitanja financijskih mehanizama i inicijativa;
 - (c) ubrzati provedbu postojećih projekata, posebno onih koji se odnose na strateške davatelje, te pružiti političku potporu vodećim projektima EDA-e, npr. Opskrbi gorivom u zraku, Satelitskoj komunikaciji, Sustavima daljinskog upravljanja letjelicama, Kibernetičkoj obrani i Jedinostvenom europskom nebu;
 - (d) zadužiti potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu i EDA-u, zajedno s

Komisijom, za podnošenje novih praktičnih prijedloga u vezi s razvojem obrambenih kapaciteta do kraja 2014.;

- (e) uspostaviti postupak nadzora kojim se redovno ocjenjuje ostvareni napredak;
- (f) ponavljati vrijednost bliže suradnje s NATO-om i strateškim partnerima na području razvoja kapaciteta;
- (g) razmotriti pokretanje razvojnog rada na Okvirnom vojnom cilju 2025., po mogućnosti nadopunjenom s Okvirnim industrijskim ciljem;

Treći klaster: jačanje europske obrambene industrije

- 48. pozdravlja komunikaciju Komisije pod naslovom „Prema konkurentnijem i učinkovitijem obrambenom i sigurnosnom sektoru”, koje donosi neke nove ideje i prijedloge; potpuno podupire napore Komisije da se produbi unutarnje obrambeno i sigurnosno tržište te da se razvije obrambena industrijska politika, osiguravajući odgovarajuću potporu malim i srednjim poduzećima (MSP) koji imaju ključnu ulogu u inovaciji, istraživanju i razvoju, stvaranju novih radnih mjesta i gospodarskom rastu, u skladu sa strategijom Europa 2020.;
- 49. naglašava da je jačanje tehnološke i industrijske baze europskog obrambenog sektora cilj Unije sadržan u članku 42. stavku 3. i članku 45. UEU-a; ističe da je čvrsta tehnološka i industrijska baza europskog obrambenog sektora (EDTIB) koja može održati ZSOP, dalje razviti vojne kapacitete Europe, zadržavajući stratešku autonomiju EU-a, ključna za učinkovitu europsku obranu; naglašava vezu između istraživanja, industrije i razvoja kapaciteta, elemenata nužnih za gospodarski rast, stvaranje radnih mjesta i konkurentnost, kao i za snažniji ZSOP;
- 50. ponavlja potrebu za jačom i manje rascjepkanom europskom obrambenom industrijom koja je sposobna održavati ZSOP i jačati stratešku autonomiju EU-a; naglašava važnost certificiranja i normizacije za poboljšanje interoperabilnosti oružanih snaga; poziva Europsko vijeće da ovlasti EDA-u za pripremu plana razvoja normi obrambene industrije te poziva države članice da unaprijede europske certifikacijske postupke s uzajamnim priznavanjem certifikata te da međusobno usklade svoje certifikacijske postupke;
- 51. naglašava da su predviđanje i upravljanje promjenama te restrukturiranje sastavni dio industrijske politike; stoga smatra da daljnja tržišna integracija u obrambenom sektoru mora ići usporedno s aktivnim socijalnim dijalogom i ublažavanjem njezinih negativnih aspekata na regionalna i lokalna gospodarstva, u cijelosti iskorištavajući financijske instrumente EU-a, poput Europskog socijalnog fonda i Europskog globalizacijskog fonda;
- 52. poziva Europsko vijeće da poduzme mjere u tim područjima putem dobrog financiranja istraživanja i razvoja, uključujući na razini Unije; podupire razvoj učinkovite i isplative suradnje između civilne sigurnosti i aktivnosti obrambenih istraživanja; naglašava međutim trajnu potrebu za učinkovitom dvostrukom uporabom izvoznog režima;
- 53. naglašava potrebu osiguravanja novih izvora financiranja istraživanja i inovacija u obrambenom području, npr. putem Obzora 2020.;

Zaključne primjedbe

54. potpuno podupire održavanje rasprave o tri klastera na sastanku na vrhu o obrani u prosincu; naglašava njihovu jednaku važnost i činjenicu da su međusobno povezani unutarnjom logikom koja služi istim strateškim ciljevima;
55. poziva Europsko vijeće, kao i tvorce politika na svim razinama u državama članicama Unije, da pokažu veću ambiciju i hrabrost pri pokretanju javne rasprave, s obzirom da je ona još i važnija u vrijeme gospodarske štednje; naglašava potrebu za većim ulaganjem i unaprjeđenjem suradnje na području obrane i sigurnosti te objašnjenjem uzročne veze između sigurnosti i obrane, s jedne strane, i slobode, demokracije, vladavine prava i prosperiteta s druge strane;
56. naglašava nedjeljivu vezu između unutarnje i vanjske sigurnosti te da je mirno, sigurno i stabilno okruženje preduvjet za očuvanje političkog, gospodarskog i socijalnog modela u Europi;
57. izražava velika očekivanja da ovo Europsko vijeće neće biti izolirani slučaj, nego polazište za trajni proces u kojem se redovno propituju pitanja sigurnosti i obrane na razini Europskog vijeća; daje prednost uspostavi plana s posebnim odrednicama i rokovima te mehanizmom izvješćivanja kao daljnjim koracima nakon Europskog vijeća; zalaže se za srednjoročnu uspostavu Vijeća ministara obrane da bi se obrambenim i sigurnosnim pitanjima dala težina koju zaslužuju;
58. poziva Europski parlament da održi i ojača bliske veze s nacionalnim parlamentima država članica putem redovitih sastanaka radi promicanja dijaloga i razmjene pogleda o pitanjima sigurnosti i obrane;
59. smatra da je ZSOP temeljni stup procesa europske integracije;
60. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi predsjedniku Europskog vijeća, potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjsku i sigurnosnu politiku, Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica EU-a, glavnom tajniku NATO-a, predsjedniku Parlamentarne skupštine NATO-a, glavnom tajniku Ujedinjenih naroda, predsjedavajućem OSCE-a, predsjedniku Parlamentarne skupštine OSCE-a, predsjedavajućem Skupštine Afričke unije i glavnom tajniku ASEAN-a.

MIŠLJENJE MANJINE

o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike (na temelju godišnjeg izvješća Vijeća Europskom parlamentu o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici (00000/2013 – 2013/2105(INI))

Odbor za vanjske poslove, Izvjestiteljica: Maria Eleni Koppa

Mišljenje manjine koje su podnijeli zastupnici kluba zastupnika GUE/NGL Sabine Lösing, Willy Meyer, Nikolaos Chountis

U izvješću se vojsci želi dati središnja uloga za sigurnost energetske izvora i trgovinskih linija te se time zalaže za daljnju militarizaciju EU-a zahtijevanjem više misija ZSOP-a i vojnih kapaciteta, kao i „fleksibilnih i spremnih stalnih borbenih snaga” – de facto europske vojske.

Protivimo se ovom izvješću jer se njime EU želi transformirati u globalnog vojnog aktera, a pogotovo jer se u njemu:

- zalaže za zapovjedništvo EU-a s obavještajnom potporom, kao i za stalno Obrambeno vijeće;
- podržava revizija financijskog okvira za misije ZSOP-a proširenjem mehanizma ATHENA izvan parlamentarne kontrole i financiranje EDA-e iz proračuna EU-a;
- briše razgraničenje između civilnih i vojnih istraživanja (i financiranja) kao i između unutarnje i vanjske sigurnosti;
- izražava žaljenje da borbene grupe nikad nisu bile razmještene u vojnim operacijama EU-a;
- zalaže za klauzulu uzajamne obrane i solidarnosti (članak 42. stavak 7. UFEU-a + članak 222. UFEU-a) također radi osiguravanja trgovine, energetske putova/ključne infrastrukture;
- općenito usredotočuje na vojna „rješenja” umjesto na kapacitete za mirno civilno rješavanje sukoba.

Mi zahtijevamo:

- radikalno razoružavanje na razini EU-a i na globalnoj razini, uključujući kemijska, biološka, radiološka i nuklearna oružja;
- da se iz proračuna EU-a ne financira vojska;
- da sve aktivnosti budu strogo unutar okvira Povelje UN-a, međunarodnog prava;
- civilnu EU, strogo civilni mirovni pristup rješavanju sukoba i razdvajanje civilnih i vojnih akcija;
- strogo odvajanje EU-a od NATO-a.

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU

Datum usvajanja	24.10.2013
Rezultat konačnog glasanja	+: 40 -: 11 0: 7
Zastupnici nazočni na konačnom glasanju	Bastiaan Belder, Elmar Brok, Tarja Cronberg, Arnaud Danjean, Susy De Martini, Mark Demesmaeker, Michael Gahler, Marietta Giannakou, Ana Gomes, Andrzej Grzyb, Richard Howitt, Anna Ibrisagic, Liisa Jaakonsaari, Jelko Kacin, Tunne Kelam, Maria Eleni Koppa, Paweł Robert Kowal, Eduard Kukan, Vytautas Landsbergis, Ryszard Antoni Legutko, Krzysztof Lisek, Sabine Lösing, Ulrike Lunacek, Willy Meyer, Francisco José Millán Mon, Alexander Mirsky, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Norica Nicolai, Raimon Obiols, Justas Vincas Paleckis, Pier Antonio Panzeri, Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, Mirosław Piotrowski, Bernd Posselt, Hans-Gert Pöttering, Cristian Dan Preda, Tokia Saïfi, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, György Schöpflin, Werner Schulz, Sophocles Sophocleous, Charles Tannock, Geoffrey Van Orden, Nikola Vuljanić, Boris Zala
Zamjenici nazočni na konačnom glasanju	Charalampos Angourakis, Reinhard Bütikofer, Marije Cornelissen, Véronique De Keyser, Kinga Gál, Barbara Lochbihler, Emilio Menéndez del Valle, Doris Pack, Marietje Schaake, Ivo Vajgl, Janusz Władysław Zemke
Zamjenici nazočni na konačnom glasanju prema čl. 187. st. 2.	Dubravka Šuica